№ 282. Poniedziałek 11. Grudnia 1865. Rok wydania 55.

Z Dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 cent. Z pocztą kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 c. w. a.

GAZETA LWOWSKA.

Insercya w półkolumnie drukiem garmont, 7 centów od wiersza — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej

Telegramy Gazety Lwowskiej.

Bruxela, 10. grudnia. Król umarł dziś o godzinie 11tej min. 55 przed południem po ciężkiem konaniu. Pogrzeb nastąpi za ośm dni.

Nowy York, 29. listopada. W Texas, Mississippi i w innych stanach południowych obawiają się wielce powstania murzynów. Plantatorowie w Texas wysełają swoje familie i bawełnę do miast nadbrzeżnych.

Część urzędowa.

(Ofiary dobroczynne.)

Do c. k. urzędu powiatowego w *Mościskach* wpłynęło na wsparcie pogorzelców *Zborowa* i *Chorostkowa* po 5 złr. w. a.

C. k. urząd powiatowy w *Złoczowie* zebrał na wsparcie pogorzelców *Niemirowa* 10 złr. w. a.

Do c. k. urzędu powiatowego w *Grzymałowie* wpłynęło na wsparcie pogorzelców *Chorostkowa* 2 złr. 40 c. w. a.

Do c. k. prezydyum namiestnictwa galicyjskiego wpłynęło na wsparcie pogorzelców *Kołomyi:* od namiestnictwa w *Tryeście* 3 złr. 93 c., od urzędów powiatowych w *Aussig* 62 c., w *Hernals* 1 złr. 56 c., w *Bruneck* 6 złr. 24½ c., od pretury w *Borgo* 3 złr. 83½ c., od urzędu powiatowego w *Zell* 6 złr. 49 c., od rządu krajowego w *Salzburgu* 265 złr. 73½ c., od magistratu miasta *Bozen* 16 złr. 52 c., od namiestnictwa w *Zarze* 40 c., od urzędu powiatowego w *Taufers Sand* 50 c., od urzędu powiatowego w *Telfs* 2 złr. 30 c., od namiestnictwa w *Gracu* 30 złr. 74½ c., razem 338 złr. 88 c. w. a.; na wsparcie pogorzelców *Horodenki:* od namiestnictwa w *Tryeście* 2 złr. 13½ c., w *Wenecyi* 2 złr. 75 c., od prezydyum namiestnictwa w *Lincu* 42 złr. 70 c., od namiestnictwa w *Gracu* 2 złr. 97½ c., razem 50 złr. 56 c. w. a.; na wsparcie pogorzelców *Bełza* od namiestnictwa w *Tryeście* 2 złr. 12 c., w *Wenecyi* 2 złr 88 c., od prezydyum namiestnictwa w *Lincu* 42 złr. 69 c., od p. Jana *Enders*, księgarza w *Neutitschein* w Czechach 10 złr., od namiestnictwa w *Gracu* 2 złr. 97 c., razem 60 złr. 6 c. w. a.

Wszystkie te ofiary zostały odesłane na miejsce przeznaczenia.

Gmina *Ruchin*, w obwodzie Stryjskim, celem zaprowadzenia u siebie uregulowanej nauki szkolnej, zobowiązała się po wieczne czasy wystawić dom na szkołę z pomieszkaniem dla nauczyciela, a to z drzewa przez państwo kameralne ofiarowanego, i tenże utrzymywać zawsze w dobrym stanie, posprawiać sprzęty szkolne, starać się o utrzymanie w szkole ochędóstwa, rąbać i dostawiać rocznie 6 n. a. sągów drzewa opałowego, ofiarowanego za połowę ceny z lasów kameralnych, i nareszcie każdoczesnemu nauczycielowi, który oraz ma pełnić służbę diaka, za co pobierać będzie zwykłe do tej funkcyi przywiązane dochody, płacić rocznie 80 złr. w. a.

Okazana temi ofiarami pożyteczna dla ogółu dążność ku poparciu oświaty ludu wiejskiego podaje się z wyrazem uznania do wiadomości powszechnej.

Z c. k. galicyjskiego Namiestnictwa.

Lwów, 19. listopada 1865.

Część nieurzędowa.

Lwów, *11. grudnia.*

O skutku osiągniętym przez deputacyę *narodowo-liberalnej partyi sejmu kroackiego* na zażalenie jej zaniesione do Jego Mości Cesarza, pisze *Pozor* z dn. 7. b. m. co następuje: „Skutek tej misyi jest najzupełniejszy; deputacyi przyrzeczono wyraźnie, że błędy wynikłe z fałszywego wykładu regulaminu będą sprostowane. Odnośne uchwały jednakże niedojrzały jeszcze tak dalece, by mogły być dziś już ogłoszone. I właśnie z tej przyczyny pozostało jeszcze kilku członków komitetu w Wiedniu, dopóki sprawa ta nie zostanie zupełnie załatwiona.

Węgierski dziennik *Pesti Naplo* zaprzecza temu, jakoby centraliści reprezentowali stronnictwo niemieckie, i dowodzi, że ich polityka szkodziłaby niemieckiemu wpływowi Austryi. W końcu zaprzecza ten sam dziennik, jakoby 10 milionów Niemców protestowało przeciw manifestowi wrześniowemu.

W **Berlinie** zajmował się sąd kryminalny 8go b. m. po raz pierwszy oskarżeniem p. *Abelsdorffa*, nakładcy dzieła Venniera: „La Vie du nouveau César“ (Życie nowego Cezara), o obrazę Cesarza Napoleona III. Francuski poseł żądał ukarania. Po przemowie zaś obrońcy postanowił trybunał sądowy przekonać się wprost w drodze dyplomatycznej, czy w czasie wydania dzieła i teraz podług ustaw francuskich jest zagrożona karą obraza obcych Monarchów.

Pruski *Staatsanzeiger* z 7go b. m. ogłasza *prusko-lauenburgską konwencyę pocztową* z 17. listopada, potwierdzona przez hrabiego *Bismarka* ze strony Lauenburga, a przez hr. Itzenplitza ze strony Prus. Trwałość konwencyi naznaczona jest tymczasowo na dziesięć lat, zaczawszy od 1. stycznia 1866. Co do ogólnych krajowo-policyjnych stosunków poczty pozostają prawomocnemi ustawy lauenburgskie, co do spraw zaś wyłącznie pocztowych zaprowadzony będzie regulamin pruski. Prusy pobierają dochody i pokrywają koszta administracyi, i płacą do centralnej kasy Lauenburga roczne wynagrodzenie w wysokości czystego dochodu z ostatniego roku. Po pięciu latach może być to wynagrodzenie inaczej oznaczone.

Memorial diplomatique dowiaduje się, że Książę Metternich miał od swego Monarchy polecenie, podziękować Cesarzowi Napoleonowi w Compiegne za ułatwienia, jakich doznała emisya pożyczki austryackiej na targowicy francuzkiej. *Memorial* dodaje, że stosunki między Francyą i Austryą nie były nigdy tak przyjaźne, jak teraz.

W **Paryżu** zaczyna znowu *kwestya mexykańska* przygłuszać wszystkie inne sprawy. Dzienniki łączą z nią przybycie amerykańskiego jenerała Shoffielda, i obiega już nawet pogłoska, podług której miał jenerał otrzymać polecenie, ażeby już teraz oznajmił gabinetowi francuzkiemu odnoszący się do Mexyku ustęp z najbliższego poselstwa prezydenta, który ma być rodzajem koncesyi dla opinii publicznej w Ameryce, nieprzyjaźnej — jak wiadomo — okupacyi francuzkiej w Mexyku. Oprócz tego otrzymuje jeszcze z innej strony, że jenerał ma polecenie żądać ustąpienia wojsk francuzkich z Mexyku. Natomiast zaprzecza *La France* stanowczo temu, iż jenerał Shoffield przybył w jakiejkolwiek misyi politycznej do Paryża, a mianowicie uważa ona pogłoskę, iż jenerał ma żądać ustąpienia wojsk francuzkich z Mexyku za tak niedorzeczną, że nie potrzeba zbijać jej wcale. Być może, że jenerał Shoffield układał się w Anglii względem wiadomej kwestyi wynagrodzenia, ale obecność jego w Paryżu nie łączy się z żadną ważną sprawą. Jeżliby Stany zjednoczone chciały się o co układać, to mają przecież posła swego w Paryżu i nie potrzebowałyby osobnego ajenta. Zresztą nie dano im żadnego powodu do zakłócenia dawnych przyjaznych stosunków z Francyą. Podobnie rozprawia *La France* o mianowaniu jenerała Logowa posłem przy republice mexykańskiej i przytacza zgodne z jej zapatrywaniem się zdania dzienników amerykańskich, że mianowany wcale nie przyjmie tej nominacyi. Natomiast otrzymała *Patrie* pod dniem 23. z. m. doniesienie z Nowego Yorku, że prezydent Johnson oświadczył jenerałowi Logove, iż musi udać się w pierwszych dniach grudnia do Texas, gdzie obecnie przemieszkuje Juarez.

Król belgijski Leopold jest już podług najnowszego telegramu bliskim zgonu. Ostatnie doniesienia listowne sięgają tylko do 6. b. m. Wtedy jeszcze nie znał Król swojego stanu. 5go wezwał do siebie swojego pianistę pana Hermela i prosił go o odegranie owertury z opery „Tannhäuser“. Lekarzy, z których Król nie był zadowolony, nie przypuszczono 5go i 6go. Monitor belgijski z 9. b. m. podaje buletyn, podług którego nastąpiło znaczne pogorszenie w ogólnym stanie Króla, a prywatne wiadomości z 8. wieczorem donoszą, że Król walczy już ze śmiercią, i że w nocy obawiano się zgonu.

W kwestyi traktatu handlowego między Włochami a związkiem cłowym słychać, iż w Florencyi oczekują podpisania umowy jeszcze w ciągu bieżącego roku. Projekt zredagowany na wzór traktatu niemiecko angielskiego, poddany jest właśnie teraz pod rozbiór ostateczny ze strony rządu. Po uznaniu rządu w Florencyi przez Saxonię i Bawaryę, rząd ten gotów jest podpisać traktat handlowy z Prusami, jako z pełnomocnikiem związku cłowego, traktat jednak, zdaniem rządu w Florencyi, nie może mieć siły obowiązującej aż dopiero po nastąpionej ratyfikacyi przez wszystkie państwa związku cłowego. Nowy okólnik pruski zwróci uwagę państw sprzeciwiających się na względy, jakie się interesom handlowym Niemiec przynależą.

Zresztą wiadomości z Włoch wcale nie są pocieszające. Do Gazety giełdowej i handlowej berlinskiej piszą z Florencyi pod dn. 1. grudnia co następuje: Nie wielka to pociecha, że Rosya i Francya podały sobie ręce, ażeby domowi królewskiemu nową dać gwarancyę, przez zaślubiny księcia Humberta z księżniczką Leuchtenbergską. Mała to pociecha w obec upadku, do którego finansowe kłopoty doprowadzą niezawodnie państwo nasze. W tem przekonaniu Sella chwyta się środków prawdziwie rozpaczliwych, dla skończenia raz z tą biedą finansową, wprawdzie będzie to koniec tak gwałtowny, iż zarazem będzie i końcem wszelkiego kredytu. Sella domaga się nie tylko powtórnej przedpłaty podatku grunto-

wego na rok cały, ale prócz tego chce zaprowadzić podatek od mlewa i inne podatki swego programu, a obok tego jeszcze i nową zaciągnąć chce pożyczkę. Sella jest wszystkiem, bo finanse są wszystkiem. Dla tego też kandydatem rzadowym na prezesostwo izby deputowanych nie jest Ratazzi, lecz Tecchio. Takiego człowieka potrzebował Sella, bo Tecchio jest popularny, jest Austryi nieprzyjacielem, stronnictwo ruchu widzi ma w nim człowieka, życzeniom jego odpowiadającego. Lewica jednak waha się między Crapim i Mordinim.

Półurzędowe dzienniki włoskie prawią różnym stronnictwom w izbie deputowanych kazania o potrzebie jedności i zgody, i nie pojmują, dla czegoby jedność i zgoda przywrócone być nie miały i dla czegoby ministeryum Lamarmora przy sterze rządu utrzymać się nie mogło. Parlament zajmować się ma czterema głównemi kwestyami: finansami, administracyą, Rzymem i Wenecyą. Któż zaś zaprzeczy, że deficyt 300 milionów franków zmniejszony być musi przez podwyższenie wpływów i zmniejszenie wydatków, chociażby nawet wydatki na wojsko i marynarkę zmniejszone być musiały. Co do nowych praw administracyjnych, pewno żaden członek izby nie będzie żądać ich zawieszenia, a co Rzymu dotycze, pod tym względem wszyscy się zgadzają, iż kwestya rzymska jest czysto natury moralnej, że tylko na drodze moralnej załatwiona być może, przez transakcyę z Rzymem, jeżeli Rzym na transakcyę przystanie. Co zaś kwestyi weneckiej dotycze, pewno żaden członek izby nie oświadczył się za wojną natychmiastową, wszakże nawet lewica jest zdania, iż wypada czekać na okoliczności więcej sprzyjające, że okoliczności te przygotować trzeba. Tymczasem myśl ustąpienia Wenecyi w drodze cesyi rozpowszechni się i ustali w Europie, a jest to korzyść moralna której zapoznawać nie można.

Z Madrytu donoszą, iż marszałek Narvaez oświadczył, że będzie tylko na pierwszych posiedzeniach Kortezów, poczem usunie się zupełnie od życia publicznego. — Wybory do Kortezów już ukończone. Przyszły parlament składać się będzie z przeważnej większości ministeryalnej, prócz której zasiadać w nim będą około 30 moderadosów, 4 progresistów i 20 neokatolików.

Duńska *Berlingska gazeta* występuje ostro w półurzędowym artykule przeciw mniemaniu, rozszerzanemu przez publiczne zgromadzenia i artykuły dziennikarskie, jakoby rząd duński *nie działał swobodnie, lecz ulegał pewnym wpływom*. Polityka rządu w sprawie Księstw — powiada — jest dopełnienie artykułu 3. traktatu pokoju; popieranie przeciwnych usiłowań szkodziłoby prawdziwemu dobru kraju. Wszelkie pogłoski o układach duńskich i zagranicznych dyplomatów względem Szlezwiku są bezzasadne. Dania nie czyniła żadnego podobnego kroku. Również fałszywem jest mniemanie, jakoby rząd zostawał w jakiejkolwiek bądź styczności z podrzędnymi agentami lub korespondentami za granicą. Byłoby pożądanem, azeby prasa przestała obudzać w ludności nadzieje, których Dania śród teraźniejszych stosunków nie może zaspokoić.

W stolicy *szwedzkiej* panuje wielka radość; projekt *reformy parlamentu* przebył już wszelkie burze i został stanowczo przyjęty. Na dniu 7. b. m. oświadczyła się za nim szlachta po kilkodniowej gorącej debacie 361 głosami przeciw 294, a zaraz nazajutrz poszło za jej przykładem duchowieństwo i przyjęło projekt reformy bez głosowania. W mieście przygotowują się z tego powodu wielkie manifestacye radośne.

Monarchia Austryacka.

Dnia dzisiejszego odbyło się 46te losowanie listów zastawnych galicyjskiego Towarzystwa kredytowego za sumę 176.635 zlr., przy którem następujące listy zastawne wyciągnięte zostały:

Ser. I. sztuk 2, Nr. 366, 386, wartości 20.000 zlr.

Ser. II sztuk 4, Nr. 689. 711. 731. 832. wartości 20.000 zlr.

Ser. III sztuk 160, Nr. 2597 3279. 3289. 4270, 4315. 4909, 5627. 5824 6544, 6758 6872. 7230. 7567 7648. 8024, 8549, 8727. 9012 9171. 9253. 9400. 9463 9704 9736. 10.044. 10.586, 10.614. 10 731, 10 812. 10.894. 10 908 1 .665, 11.122 11.494, 11.514, 11 545. 11.623, 11.656, 12.154. 12.325, 12 3.0. 12.428, 12.541 12.594. 12 827, 12.853, 13.149. 13 184, 13.227. 13 246, 13.285. 13. 15. 13.415. 13.672, 13 778, 13 982, 14.024, 14.054, 14 227, 14.386. 14.440, 14.475. 14 488. 14.701, 14.704, 14 717, 15.013, 15.026. 15.063, 15 227. 15.360, 15 375, 15 467, 15 472, 15.590. 15 646. 15.699, 15 761, 15.825, 16.184, 16 329, 16 437, 16.560. 1 .668. 16.692, 16 767. 16.756, 16 8.9, 16 904. 16.952, 1 968. 17.131 17 159. 17.162, 17 190, 17.398, 17.536, 17 533, 17.508 17 888 — wartości 101.350 zlr.

Ser. IV. sztuk 43, Nr. 1118. 1264 1630. 1990, 2501. 2766, 3223, 3360. 3511, 3591, 3845, 4232 4515, 463 , 4607, 4856. 4872. 4932. 5044, 5087, 5185. 5323, 5325 5342, 5541, 5588, 5594, 5670. 5801, 5879, 5888, 5959. 6010, 6039. 6195, 6228, 6644, 6714 6721. 6795, 7015, 7082, 7142 — wartości 21 800 zlr.

Ser. V. sztuk 125, Nr. 54. 129. 162. 606, 749. 750, 792, 874. 989 1217. 1258, 1320, 1368. 1448, 1513, 1519, 1781 1853, 1882, 1922, 1934, 2014, 2050, 2157, 2166, 2202. 2332, 2482, 30 5. 3021, 3037, 3059, 3124, 3144, 3188, 3229, 3732, 3755, 3758. 4096. 4278, 4297, 5393, 6309, 6407, 7210, 7637, 7863. 8530. 8531, 8.46, 8601, 8619, 8672, 8678, 8890, 8894, 8900, 8934. 9155. 9198. 9200, 9225, 9717, 9718, 9719, 9725, 97.8, 9768. 9793, 10.641, 10.867 11.118. 12.110, 12.122, 12.254. 12.354, 12.443, 13.220, 13.659, 13.752, 13.834, 13.965, 14.354, 14.408, 14.454, 14.550, 14 873, 15 203, 15.469, 15.629, 15.871, 16.255, 16.268, 16.297, 16 300, 16 306, 16.320, 16.322, 16.325, 16.336, 16.347, 16.401, 16.405, 16.412, 16.437, 16.469, 16.612, 16 613, 16 637, 16.646, 16 666, 16.678, 16 727, 16 748, 16.765, 17 050, 17.151. 18.540, 18.775, 18.941, 18.945 18.988, 19.814 — w wartości 12.885 zlr.

Dyrekcya galic. Towarzystwa kredytowego wzywa niniejszem posiadaczy wyżej poszczególnionych listów zastawnych, aby się po wypłatę kapitału w pełnej imiennej wartości dn. 30. czerwca 1866 lub później do kasy Towarzystwa kredytowego we Lwowie zgłosili, ponieważ oprocentowanie tych listów zastawnych z wymienionym dniem 30. czerwca 1866 ustaje, przeto kupony, któreby za dalszy czas wypłacone były, lub brakowały, od kapitału wylosowanego listu zastawnego potrącone będą.

Wypłatę wylosowanych listów zastawnych uskuteczniają w zastępstwie Towarzystwa kredytowego także następujące domy handlowe: W. J. Kirchmayer & syn w Krakowie, Halberstam i Nierenstein w Brodach, Leopold Kronenberg w Warszawie, Maurycy i Hartwig Mamroth w Poznaniu, Kendler i spółka w Wiedniu, Michał Kaskel w Dreznie, bracia Bethmann w Frankfurcie n. M. Mendelsohn i spółka, tudzież bracia Mamrothowie w Berlinie, Ignacy Leipziger i spółka w Wrocławiu, Leopold Laemel w Pradze czeskiej.

Od dyrekcyi galic. Towarzystwa kredytowego.

We Lwowie, dn. 9. grudnia 1865.

Czerniowce, 6. grudnia. *(Posiedzenie sejmu krajowego.)* Starosta krajowy, w obecności komisarza rządowego c. k. radzcy namiestnictwa p. Medvey zagaił dzisiejsze posiedzenie o godz. 10. minucie 45. Obecnych deputowanych było 28. Po odczytaniu i zatwierdzeniu protokołu poprzedniego posiedzenia, dep. Kovats zdawał sprawę imieniem wydziału wyborczego w sprawie uwolnienia kandydatów stanu nauczycielskiego od służby wojskowej i postawił wniosek następujący:

„Wysoki sejm zechce uchwalić petycyę do c. k. rządu aby kandydaci stanu nauczycielskiego, kształcący się w zakładach nauczycielskich na Bukowinie, prowadzący życie nienaganne i mogący wykazać się z postępów celujących jakoteż prowizoryczni nauczyciele szkół ludowych, nauczyciele niżsi i pomocnicy, którzy pokończyli nauki z postępami celującemi, chociażby tylko na próbę umieszczeni, byli wolni od obowiązku służenia w armii.“

Dep. Alth proponuje zmianę wniosku, a mianowicie aby zamiast „postępy celujące“ stało „postępy dobre.“ Zresztą zwraca uwagę, że nauczyciele prowizoryczni, niżsi i pomocnicy chociażby nie mieli postępów celujących, już przez uzyskanie posad prowizorycznych są wolni od służby wojskowej. Wniosek dep. Altha został poparty. Sprawozdawca Kovats oświadczył, że aby mógł przystąpić do tego wniosku imieniem wydziału, musi się z tymże porozumieć. Z tego powodu zawieszono posiedzenie na 5 minut. Skoro zaś na nowo otwarte zostało, sprawozdawca oznajmił, że wydział mając na względzie, iż kraj najlepszych tylko potrzebuje nauczycieli, obstaje przy swoim wniosku.

Komisarz rządowy imieniem wys. rządu oświadcza, że tenże ze względu na ustawę o uzupełnieniu wojska i późniejsze rozporządzenia nie mógłby zgodzić się na wyjątki przez wydział obrany żądane. Podnosi, że kandydaci stanu nauczycielskiego mogą z łatwością ukończyć nauki i zyskać posady nim dojdą wieku obowiązującego do służby wojskowej, od którejby tym sposobem byli już wolni. Wydział ad hoc wybrany żąda uwolnienia także dla nauczycieli i pomocników prowizorycznych; w tym względzie udawano się już do rządu, a rozporządzeniem ministeryalnem z 13. października 1862 zalecone zostało zatrzymanie norm dotychczasowych, przyczem oraz proszono gr. or. konsystorz aby kandydaci nie byli umieszczani prowizorycznie lecz stale, przez co jak niemniej ze względu na okoliczność wyżej przytoczoną odpadłaby potrzeba proponowanych wyjątków.

Po krótkiem przemówieniu dep. Kovatsa, wniosek dep. Altha uchylono, a wniosek wydziału przyjęto znaczną większością.

Nastąpiło sprawozdanie wydziału wysadzonego do przełożenia wydziału krajowego względem wydania ustawy o połorze taks za przyjmowanie do gminy miasta Czerniowiec.

Sprawozdawca Dr. Fechner imieniem wydziału postawił wniosek: „Wysoki sejm zechce zatwierdzić następujący projekt ustawy:“

„Ustawa względem zaprowadzenia poboru taks za stanowcze przyjmowanie do gminy miasta Czerniowiec.“

„Za stanowcze przyjmowanie do gminy, gmina miasta Czerniowiec może pobierać taksę, jednakowoż nie przewyższającą sumy 100 zlr.“

Projekt ten przyjęto jednogłośnie.

Deputowany Kovats w dłuższej mowie motywował wniosek już po raz trzeci wniesiony, względem częściowej zmiany ustawy o uzupełnieniu wojska i zaproponował:

„Wysoka izba zechce uchwalić: Dla ocenienia wniosku względem częściowej zmiany ustawy o uzupełnieniu wojska ma być wybrany wydział z 5 członków i tenże ma wypracować adres do Jego c. k. Apostolskiej Mości.

Wniosek ten przyjęto i niezwłocznie przystąpiono do wyboru. Wybrani zostali: deputowani Kovats i Jaworski każdy 26 głosami, Kostin 25, Wassilko 24 i Pompe 16 głosami. Prezydujący nadmienił, że dla tego nie poruszył drugiej części wniosku Kovatsa

względem ułożenia adresu, poniewaz to zależeć będzie od sprawozdania i uchwały wydziału.

Przybyły przed chwilą c. k. szef kraju p. Myrbach, przedkłada preliminarz funduszu indemnizacyjnego na rok 1866, tudzież zamknięcie rachunków za ubiegły 14 miesięczny peryod administracyjny.

Prezydujący podał do wiadomości izby następujący wniosek Mikulitscha podczas posiedzenia wniesiony i przez 5 deputowanych poparty:

„Wysoka izba zechce uchwalić: Ze względu na dwa po sobie następujące lata nieurodzaju i powstałą z tego powodu na Bukowinie nędzę, należy upraszać rząd, aby zniżenie podatków gruntowych podczas klęsk elementarnych ustawą dozwolone, było także w taki sam sposób przeprowadzone w roku 1865."

Prezydujący oświadczył, że każe ten wniosek wydrukować i umotywowanie położy na porządku dziennym najbliższego posiedzenia, naznacza godzinę posiedzenia wydziału. i naznacza przyszłe posiedzenie sejmu na d. 11go b. m. przed południem. Porządek dzienny: 1. Wybór wydziału do przedłożenia rządowego dziś wniesionego; 2. sprawozdanie wydziału adresu do Jego c. k. Apostolskiej Mości względem najwyższego mesazu do izby; 3. umotywowanie wniosku Mikulitscha. Koniec posiedzenia o godzinie 12. minucie 30.

△ **Wiedeń.** 7. grudnia. Od kilku dni opozycya dzienników centralistycznych wstąpiła w nowe stadyum. Manifestacye, jakie się pojawiły w sejmach prowincyi niemieckich za przywróceniem rady państwa. sa zdaniem niektórych dzienników za nadto teoretycznej i łagodnej natury, ażeby zamierzony rezultat agitacyi dopiąć mogły. „Ktozby uwierzył" mówi na przykład stara *Presse*, iż adresami i mowami, jakie słyszeć się dały w sejmach niemieckich, wszystko zdziałane zostało?" Temi słowy *Presse* zdaje się trąbić do szturmu na ministeryum. Według tego dziennika zwołanie *ściślejszej* rady państwa jest tylko środkiem połowicznym, chce on, i to *zaraz* zwołania *pełnej* rady państwa. „Mamy prawo domagania się" mówi dalej *Presse*, ażeby pełna rada państwa znow w roku 1866 zwołana została, i będzie ona prawnie kompetentna, pełna rada państwa. chociażby Węgrzy, Kroaci i Siedmiogrodzianie żadnych posłów do niej nie wysłali." Na tej podstawie, niezliczone razy wariowanej, stronnicy przeszłego systemu chcieliby odbudować na nowo gmach swój polityczny, który się zapadł i runął Dla tego raz jeszcze powtórzyć musimy, iż o prawnej kompetencyi rady państwa dla całej monarchii mowy być nie może dopóty, dopóki nie wezmą w niej udziału reprezentanci wszystkich krajów koronnych na drodze konstytucyjnej wybrani. dopóki wszystkie kraje koronne wprowadzone nie będą w życie konstytucyjne. prawdziwe a nie na fikcyi polegające. Dopóki to się nie stanie, a de facto dotąd się nie stało, dopóty mielibyśmy tylko prawdziwy rumpfparlament, któryby jako dyktator o wielu głowach narzucał prawa przeważnej większości prowincyi w frakcyi parlamentarnej nie reprezentowanych, narzucałby im prawo, nad którémi prowincye te ani obradowały ani też w stanowieniu żadnego udziału nie miały. Nie można dość często powtarzać przyczyny, które zawieszenie rady państwa wywołały, chociaż przyczyny te są namacalne dla każdego rozsądnego człowieka. Nie dla tego zawieszona została czynność rady państwa, „ażeby ludowi niemieckiemu Austryi wyrządzić szkodę pod względem narodowym i politycznym" i rządzić bez konstytucyi, ale dla tego, ażeby po prostu usunąć *formę*, o którą się rozbijały dotychczasowe usiłowania gwoli załatwienia kwestyi konstytucyjnej. a forma tą negatywną była rada państwa. Jakiego zaś rodzaju jest liberalizm *Pressy* i na jakiej drodze dziennik ten chciałby przeprowadzić konstytucyjne równouprawnienie, pokazuje się to najbardziej z ustępu, w którym twierdzi. „ż kwestya konstytucyi w Austryi jest przeważnie kwestya niemiecka". Dla ograniczonego egoizmu *Pressy* egzystują więc tylko niemieckie prowincye, któreby miały prawo rządzenia się konstytucyjnie, nie troszcząc się o to, co się dzieje w innych krajach koronnych. Byłoby to monopolizowaniem wolności i lib ralizmu w państwie jakiem na korzyść odosobnionej małej części, lecz *Presse* nie cofa się nawet przed środkami i radami nawet najniebezpieczniejszemi. „Byle mnie się tylko dobrze działo, jak zaś innym się dzieje, to dla mnie zupełnie obojętne", to zdaje się motto, będące myślą kierującą mądrości politycznej *Pressy*. Nie, kwestya konstytucyi w Austryi nie jest kwestyą niemiecką, lecz kwestya *powszechną*. to jest przeważnie *austryacką*, która załatwiona być musi nie w duchu supremacyi tej lub owej prowincyi lub narodowości, lecz z korzyścią wszystkich krajów koronnych, w interesie ogółu. Z dotychczasową radą państwa stać się to nie mogło, bo już forma jej była przeciwna, wybitnym stosunkom politycznym Austryi. Jeżeli więc obecne ministeryum stara się o przeprowadzenie tego zadania, to w koniecznem następstwie *musiało przedewszystkiem usunąć przeszkody, które już poprzednikom jego załatwienie kwestyi konstytucyjnej czyniły niemożliwem. Neue freie Presse* chciałaby chętnie w imieniu stronnictwa niemieckiego podać rękę do zgody i nawet popierać ministeryum, gdyby ministeryum nie było zawisło od konstytucyi. „Z tego powodu", mówi *Neue freie Presse*, nie może w ministeryum pokładać ufności. Są to tylko waryacye w słodkim tonie na słowa, które stara *Presse* wypowiedziała. My zaś pojąć nie możemy, iż ministeryum zasługiwałoby na nieufność dlatego, iż poznało błędy swoich poprzedników, i dlatego, że unikając błędów tych dopiąć chce to, co się przeszłemu systemowi nie udało.

Wiedeń, 9. grudnia. *(Nowiny dworu.)* Najj. Pan przybył wczoraj o godz. wpół do 10tej z Schönbrunnu do Wiednia i przyjmował ministra stanu hr. Belcredi, kanclerza nadwornego Mailatha, kanclerza nadwornego hr. Hallera i hr. Esterhazy. Następnie Najj. Pan wraz z Najj. Panią znajdował się na nabożeństwie w kościele zamkowym, w południe przyjmował rozmaite osoby, a o godz. 2ej odjechał w towarzystwie Najj. Pani do Schönbrunnu.

Najjaś. Pan będzie udzielał audyencye w poniedziałek po raz ostatni przed odjazdem do Budy.

Najjaśniejszy Pan przybył przedwczoraj o godzinie wpół do dziewiątej rannej z Schönbrunnu i przyjmował ministra stanu, hrabiego Belcredi, przed rozpoczęciem powszechnych audyencyi. Podczas tychże ogólnych audyencyi Jego Cesarska Mość przyjmował bana Kroacyi i kardynała Haulika w audyencyi pożegnalnej. W południe Najjaśniejszy Pan wysłuchał relacye pp. ministrów, przyjmował kanclerzy nadwornych Mailata i Hallera, o godzinie zaś trzeciej z południa powrócił do Schönbrunnu.

Ze strony adjutantury Jego Cesarskiej Mości przesłano dyrekcyi ruchu północnej kolei żelaznej następujący regulamin jazdy pociągów dworskich. Jego Cesarska Mość uda się we wtorek dnia 12. b. m. o godzinie 7mej minut 18 zrana do Pesztu, w towarzystwie fmp. Grünne i jenerała jazdy księcia Franciszka Lichtensteina, w Peszcie zaś stanie o godzinie 11tej minut 40. Pociąg w całej drodze na czterech tylko stacyach zatrzymywać się będzie, a mianowicie w Gensendorfie 1 minutę, w Marcheg zaś 4 minuty. Tu odbędzie się przyjęcie Jego Cesarskiej Mości przez komenderującego na Węgrzech i przez Tawernika. W Preszburgu pociąg zatrzyma się 4 minuty. Będzie tam przyjęcie przez władze i przegląd ustawionej kompanii honorowej; w Ostrzyhomiu pociąg zatrzyma się 5 minut; Najjaśniejszy Pan witany będzie przez Prymasa węgierskiego. Ze strony północnej drogi żelaznej prowadzić będzie pociąg dworski jeneralny inspektor Eichler i nadinspektor ruchu Alker, ze strony kolei państwa, radca dworu Braun. Pociąg składać się będzie z wagonu galowego dworskiego, dwóch wagonów salonowych dworskich i czterech wagonów 1. klasy. — W sobotę dnia 9. b. m. odejdzie do Pesztu pierwszy pociąg osobny z 14 wagonów o godzinie 9tej wieczorem. ze stajnią, służbą, kuchnią dworską i żandarmeryą zamkową. W półgodziny za tym pociągiem odejdzie drugi pociąg osobny do Pesztu, z marszałkiem dworu hr. Lanckorońskim i szambelanami, z gwardyą, leiblokajami, i z oficyałem kasowym

Wczoraj wydany został do garnizonu tutejszego następujący rozkaz jeneralny: Jego Ces. Mość odjedzie w dniu 12. b. m. o godzinie 7 minut 18 zrana osobnym pociągiem północnej drogi żelaznej do Pesztu i Budy, dla otwarcia sejmu. Z tego powodu ustawiane ma być tegoż dnia wcześnie na dworcu drogi żelaznej północnej jedna kompania honorowa pułku piechoty Wielkiego Księcia Sasko-weimarskiego nr. 64, z sztandarami i muzyką w paradzie z felczbami.

Rozporządzenie cesarskie z dn. 29. listopada o przypuszczeniu towarzystw akcyjnych zagranicznych do państwa austryackiego silnie się przyczyni do podniesienia politycznych i ekonomicznych interesów monarchii. Towarzystwom tym nastręcza się pożądana sposobność przyczynienia się do ekonomicznego rozwoju monarchii na drodze asocyacyi w sposób ze wszech względów korzystny i pożyteczny. Kapitały użyte w Austryi dla ożywienia rolnictwa, przemysłu i handlu, dla podniesienia żeglugi i dróg żelaznych, z jednej strony rokują ich właścicielom daleko większe korzyści jak w jakim bądź innym kraju w Europie, z drugiej zas strony dogadzają potrzebie, powszechnie uczuć się dającej, kapitałów na cel powyższy przeznaczonych i w ogóle potrzebie tanich kapitałów, w sposób najwłaściwszy i najbardziej pożądany. Z pewnością przypuścić można, iż najwyższe to rozporządzenie silnie się przyczyni do przywabienia kapitału zagranicznego dla potrzeb ekonomicznych kraju w większym jeszcze niż dotąd rozmiarze, że działać będzie skutecznie na zmniejszenie stopy procentu i sprowadzenia jej do właściwej i normalnej wysokości.

Jeżeli zaś najwyższem rozporządzeniem z dn. 29. listopada towarzystwom akcyjnym zagranicznym przyznane zostały równe prawa z towarzystwami krajowemi, to jednak zarazem i stanowisko wzajemności przy tem właściwie uwzględnione zostało. Wolno więc jest i towarzystwom krajowym, za uzyskanem pozwoleniem władzy właściwej zakładać filie i komandyty w krajach zagranicznych, rozszerzając tym sposobem zakres swego działania. Postanowienie art. V c. i art. VI. najwyższego rozporządzenia, według którego złożony być ma bilans specyalny dla zakresu działania w krajach monarchii, z dodatkiem, iż członkowie reprezentacyi osobiście są odpowiedzialni za wszelką szkodę zrządzoną przez złożenie mylnego bilansu, postanowienie to odpowiada ściśle przepisom powszechnego kodexu handlowego i nie obejmuje innych przepisów, jeno te, którym podlegają i towarzystwa akcyjne krajowe, według art 217 i 241 k. k.

Czynności sejmów krajowych.

Wkrótce będzie już kwestya konstytucyjna, do której wyjaśnienia czuły się spowodowanemi pojedyncze sejmy krajowe przedłożeniem aktów wrześniowych, załatwiona we wszystkich reprezentacyach Królestw i krajów po tej stronie Litawy. Dnia 7go b. m. wydały swoje wotum w tym względzie aż trzy sejmy krajowe, mianowicie *wyższo-austryacki*, *karyncki* i *szląski*.

Mowa, w której komisarz rządowy na sejmie *wyższo-austryackim* wystąpił przeciw wnioskom wydziału i wyjaśniał stanowisko

ministerstwa, zgadzała się po części z oświadczeniami jego kolegów w innych sejmach krajowych, ale z drugiej strony posunął się stanowczo dalej. Mianowicie przedstawiał on także, jakie będzie postępowanie wtedy, gdy zostaną już przedłożone rezultaty obrad z sejmem węgierskim. W ogóle mają wypadki na sejmie wyższo austryackim charakterystyczną cechę. Wydział bowiem, któremu poruczono referat o wpływie patentu wrześniowego, nie poprzestał na przedłożeniu adresu do Najjaśn. Pana, lecz wezwał nadto sejm do powzięcia rezolucyi tej treści, że patent z 20. września nie ma konstytucyjnej podstawy, że zmiany ustaw zasadniczych państwa mogą być przedsiębrane tylko za przyzwoleniem rady państwa, i że należy starać się o odwołanie zawieszenia zasadniczych ustaw państwa. Komisarz rządowy zbijał tę rezolucyę stanowczo i dowodził, że przekracza ona o wiele §. 19. ordynacyi krajowej. Podług tego paragrafu ma sejm prawo wyrażać zdanie swoje o wpływie ogłoszonej powszechnej ustawy. Jeżli tedy przypuszcza on, że patent wrześniowy stanowi taką ustawę, i jeżli pod tym tytułem przystępuje do obradowania nad wpływem jej, natenczas przekracza on rezolucya taka, jak powyższa, swoją kompetencyę. Komisarz rządowy oświadczył bez ogródki, że taką uchwałę, jeżliby sejm rzeczywiście ją powziął, uważać będzie rząd za niekompetentną, przeciwną konstytucyi i nieprawną. Wszelako zapobiegł temu wszystkiemu starosta kraju, wykluczając na mocy regulaminu sejmowego tę rezolucyę od głosowania. Sam adres zaś przyjęty został 35 głosami przeciw 10.

Adres zaproponowany przez wydział sejmu *karynckiego* na dniu 7go b. m. zawiera prośbę o odwołanie zawieszenia i rychłe zwołanie rady państwa. Sprawozdawca *Stieger*, tudzież deputowani *Herbst* i *Tschabuschnigg* mówili za adresem. Szef kraju bronił polityki rządu. Dla zawartych w konstytucyi sprzeczności — mówił — było koniecznem jej zawieszenie i przedłożenie sejmom krajowym w Węgrzech i w Kroacyi, chociaż i te nie mogą powziąć żadnych obowiązujących uchwał co do formy przyszłego załatwiania spraw państwa. Że zaś rząd nie chce prostego oktrojowania, wyraża to jeszcze manifest. W końcu radził mówca zaufać rządowi. Przy głosowaniu jednak imiennem przyjęty został adres en bloc 28 głosami przeciw 5.

Podobnie stało się także na sejmie *szląskim* na posiedzeniu z 7go b. m. Sprawozdanie wydziału przedstawia, że patent wrześniowy nie zgadza się z zasadniczemi ustawami państwa i że przeto ściślejsza rada powinna być zwołana natychmiast, a obszerniejsza jak najrychlej. Po dłuższej debacie przyjęto adres wszystkiemi głosami przeciw jednemu. I tu także bronił szef kraju postępowania rządu.

Z innych sejmów krajowych miały posiedzenia na dniu 7 b. m.:

Sejm czeski. Po załatwieniu kilku spraw domowych uchwalono co do formalnego traktowania wypracowanej na przeszłej sesyi ustawy względem podziału gruntów, przedłożyć projekt ustaw reprezentacyom powiatowym do ocenienia i aż do tego czasu odłożyć obrady. Na porządku dziennym było sprawozdanie przeszłorocznej komisyi o ustawie względem zupełnego przeprowadzenia indemnizacyi w Czechach w drodze przymusowej. Kardynał *Schwarzenberg* przeciwia się temu, gdy do powszechnego zakłócenia majątku kościelnego nie uważa on za uprawnionych ani biskupów, ani siebie. W tym samym duchu przemawiał biskup *Jirsik*. Hr. *Clam* oświadczył się stanowczo przeciw przymusowej indemnizacyi, a szef namiestnictwa uznał ustawę za nieodpowiadającą potrzebnym względom publicznym i zapowiedział poprawki do specyalnej debaty. Przyszłe posiedzenie naznaczono na sobotę.

Na sejmie *salcburgskim* zdawał wydział krajowy sprawę o stanie rokowań z rządem względem zwrócenia inkamerowanego majątku krajowego; izba oddała to sprawozdanie nowoobranemu wydziałowi do ocenienia. Wniosek, ażeby dochody z funduszu kultury krajowej obracane były od roku 1865 głównie na podniesienie lasów prywatnych i gminnych, został przyjęty. Przyszłe posiedzenie w poniedziałek.

Nakoniec na sejmie *morawskim* załatwiono kilka sprawozdań wydziału krajowego odesłaniem ich do specyalnych wydziałów, poczem wywiązała się długa debata nad dawnym sporem, czy wydział dla reprezentacyi powiatowych ma być wybierany przez sejm z kuryi, czy też przez kurye z sejmu, i w końcu oświadczyła się izba za pierwszem 45 głosami przeciw 44. Przyszłe posiedzenie we środę.

Ostatnie sprawozdania z posiedzeń sejmów krajowych zajmują się po największej części tylko sprawami krajowemi. Na wzmiankę zasługuje jeszcze tylko mowa biskupa z Lincu na posiedzeniu sejmu *wyższo-austryackiego* z 7. b. m. Szanowny ten prałat oświadczył stanowczo, że patent z 20. września opiera się na gruncie zupełnie konstytucyjnym, że zawieszona rada państwa nieistniała na mocy ustawy, i że Cesarz zawiesił ją dlatego tylko, ażeby otrzymać prawdziwą radę państwa.

Z rozpraw sejmu *czeskiego* donosimy dodatkowo, że została tam odroczoną ciekawa i ważna sprawa, mianowicie kwestya podziału gruntów, ponieważ — jak się zdaje — uznano, że stosunek stronnictw niejest jeszcze tak dostatecznie skonsolidowany, by można się zapuścić w przedmiot tak ważny i dotykający zarówno wszystkich interesów, dopokąd nieprzeminie debata adresowa, ten kamień probierczy ugrupowania się stronnictw. Jak wiadomo, zdumieli się niemało stronnicy patentów lutowych, dowiedziawszy się, że były minister *Plener* głosował przeciw rezolucyi *Herbsta*. Do *Fremdenblattu* donoszą teraz telegrafem z Pragi, że p. Plener był temi dniami w niemieckim klubie kasynowym i usprawiedliwiał głosowanie swoje tem, że jako członek dawnego gabinetu niechce stawić żadnych przeszkód teraźniejszemu ministerstwu.

Belgia.

(*Smutny stan zdrowia królewskiego.*) Od trzech dni nie zmieniły się doniesienia o zdrowiu Króla belgijskiego: nie było żadnego pogorszenia ani też żadnego zwrotu ku lepszemu zdrowiu. Ostatni telegram donosi iż stan choroby ten sam co wczoraj. Z innej zaś strony piszą o chorobie Króla co następuje: W dniu 6. grudnia pojawiło się niejakie polepszenie w zdrowiu Króla, lecz nadziei dla tego niec jeszcze nie można. Z nadzieją od dawna się już pożegnano, a lekarze królewscy, do których grona przybył kolega jeden z Austryi powołany, sądzą iż wielkiej sztuki dokażą jeżeli króla utrzymają przy życiu do końca tego tygodnia. Biegunka, której pokonać nie można, i ubytek krwi wyczerpały do ostatka siły monarchy, a lampa której oleju zabraknie, zgasnąć musi. Lekarze sądzą iż wielki Król z doczesności do wieczności przebędzie bez wielkiej walki.

Monarcha sam nie przeczuwa stanu swojego. Siły umysłowe w niczem go nie opuściły. Mówi o tem iż do Nicei udać się chce. Pianista królewski, p. Ernel, gra każdego dnia kilka kompozycyi przed Królem. Dnia 6. grudnia wieczorem, Król zażądał uwertury do Tannhäuzera. Lekarze mówią, iż Król zaśnie zwolna spokojnie. Jak katastrofa ta nastąpi, ministrowie według art. 79 konstytucyi obejmą wypełnianie władzy królewskiej w imieniu samowładnego ludu. W dziesięciu dniach po zgonie Króla (dłużej interregnum trwać nie może) zbierają się izba deputowanych i senat, przyszły monarcha składa przed niemi przysięgę konstytucyą przepisaną, poczem królem ogłoszony będzie.

Ogłoszony w Monitorze belgijskim najnowszy buletyn o stanie zdrowia Króla z 7. b. m. opiewa: „Król znajduje się dziś w tym samym stanie co wczoraj.“

Włochy.

Turyn. 2 grudnia. (*Zaślubiny Księcia Humberta z Księżniczką Marią Leuchtenbergską.*) Zdaje się rzeczą pewną, iż przyjdzie do zaślubin Księcia Humberta z rosyjską księżniczką Marią Leuchtenbergską, o których to zaślubinach często już mówiono, często im zaprzeczano, tera jednak nikt już o nich nie wątpi. Nowożeńcy rezydować mają w Neapolu, gdzie matka narzeczonej nabyła przed niedawnym czasem przepyszną willę Pandolfina. Mówią, iż córka Księcia Maxymiliana Leuchtenbergskiego będzie miała posagu $1\frac{1}{2}$ miliona franków rocznego dochodu, że Król Wiktor Emanuel z małżeństwa tego bardzo jest zadowolony. Król ten, który ciągle w wielkich jest kłopotach pieniężnych, zaciągnąć miał pożyczkę 3 milionów franków u bankiera Lore, na opędzenie kosztów wesela syna swego, które z największą pompą obchodzone będą. W kółkach urzędowych i półurzędowych głoszą, że zaślubiny te są zupełnie po myśli Cesarza Napoleona, który się na nie zgodził i zupełnie je pochwala.

Królestwo Polskie.

Warszawa. 8. grudnia. (*Mianowanie. — Prywatne marki pieniężne.*) *Dzien. Warsz.* donosi, że Jego Mość Cesarz na przedstawienie namiestnika Królestwa Polskiego uwolnił rzeczywistego radzcę stanu *Panzelskiego* od obowiązków dyrektora wydziału dochodów niestałych w komisyi rządowej przychodów i skarbu, w jego miejsce mianował zostającego przy ministerstwie skarbu cesarstwa radzcę dworu *Semenowa.*

Ten sam dziennik donosi: Postanowieniem rady administracyjnej Królestwa z dnia 19. lutego (3. marca) r. b. N. 11.227 ponowiony był zakaz dla osób prywatnych, Towarzystw i Instytutów wypuszczania w obieg jakichbądź marek pieniężnych, i zakreślony termin dziewięciomiesięczny do wycofania z obiegu tych marek, które do owego czasu wypuszczone zostały. Postanowienie to, za pośrednictwem gubernatorów cywilnych podane było w swoim czasie do wiadomości powszechnej przez dzienniki gubernialne i opublikowane w miastach i wsiach, z ostrzeżeniem: że kto z posiadających marki w ciągu dziewięciu miesięcy od dnia ogłoszenia wzmiankowanego będącego postanowienia, nie zażąda od kogo należy wymiany ich na pieniądze, ten, po upływie rzeczonego terminu nie będzie miał prawa żądać takowej wymiany i nikt mu za nie płacić nie będzie obowiązany. Następnie ukazem najwyższym z dnia 19. (31.) sierpnia r. b. zamieszczonym we wszystkich pismach publicznych i w dziennikach gubernialnych, postanowione zostały kary na winnych, tak wypuszczenia w obieg marek w kształcie monety, jak i nie wymiany takowych na pierwsze żądanie na gotowiznę. Gdy wymieniony powyżej dziewięciomiesięczny termin, wyznaczony do wycofania z obiegu marek o jakich tu mowa, kończy się w miesiącu bieżącym, przeto komisya skarbu przypomina posiadaczom tychże przywiedzione wyżej ostrzeżenie: że jeżeli do upływu powyższego terminu nie pospieszą z żądaniem od kogo należy wymiany posiadanych przez siebie marek na gotowiznę, to potem utracą prawo żądania takowej wymiany i nikt im za nie płacić nie będzie obowiązany.

Księstwa Naddunajskie.

Bukareszt. 30. listopada. *(Różne wiadomości.)* Niegrzeczny list, jaki hospodar Kuza napisał do Wielkiego Wezyra Wysokiej Porty, nie tylko wydrukowany został we wszystkich dziennikach urzędowych i półurzędowych, ale nadto używany bywa jako demonstracya przeciwko zwierzchniczemu mocarstwu. Rada municypalna Bukaresztu, która przed kilkoma tygodniami pod parciem bagnetów wybrana została — jeżeli akt taki wyborem nazwać można — udała się in Corpore do Księcia, gwoli podziękowania mu za energiczny ton listu do Wielkiego Wezyra i zapewnienia go, że mieszkańcy Bukaresztu wiernie przy Księciu stać będą w obronie narodowości i autonomii. Z prowincyi władze nadsełają mnóstwo adresów w tym samym duchu, które niebawem w dziennikach rozgłaszane bywają. Demonstracye te obliczone są na za granicę, w kraju bowiem wiedzą, iż one żadnego nie mają znaczenia. — „Sobor jeneralny kościoła rumuńskiego" zwołany został przez Księcia Kuzę na nadzwyczajne zebranie, które miesiąc cały trwać ma. Sobor zajmować się ma następującemi kwestyami a mianowicie: wypracowaniem regulaminu dla soborów; uregulowaniem stosunków księży serbskich w parafiach; wypracowaniem regulaminu życia zakonnego w tych klasztorach, które jeszcze według nowego prawa exystują; roztrząsaniem, wydawaniem i drukiem książek duchownych; ustaleniem liturgii w Multanach i na Wołoszczyznie; ustanowieniem ceremoniału przy instalacyi wielkich dygnitarzy kościelnych; przepisaniem ubioru księży i sposobu ich życia; oznaczeniem atrybucyi prymasa Rumunii; przywróceniem jedności hierarchii kościelnej. — Cholera ciągle grasuje w stolicy Księstw, nie jest jednak bardzo zjadliwa. Dotąd było w szpitalach 99 chorych, z których 52 umarło. W domach prywatnych było 127 chorych, a 56 umarłych. Zaraza zmniejsza się i jest nadzieja, że w krótce zupełnie przeminie.

Ameryka.

Mexyk. 12. listopada. *(Wypadki wojenne. — Podróż Cesarzowej. — P. Langlais. — Wiadomości bieżące.)* Do *Jen. Kor.* piszą: „Z ostatnich dni mamy do zapisania cały szereg pomyślnych wiadomości. Ugalne został rozbity, Ronde odparty pod mury Morelii, Arteaga zniszczony, Figueroa po stracie większej części swojej bandy przez 120 huzarów austryackich zmuszony do ucieczki, Rosales pokonany i zabity przez wojska cesarskie pod Alamos; oto są najważniejsze wypadki wojenne z ostatnich tygodni, i świetne te korzyści odniesiono prawie równocześnie w zupełnie przeciwnych częściach państwa. W zawodzie politycznym poczyniono właśnie kilka zmian w personalu ministerstwa, które uznane zostały powszechnie bardzo stosownemi, a niektórzy upatrują w nich zapowiedź zupełnego przekształcenia wewnętrznej polityki, które jednak dopiero później może nastąpić. — Cesarzowa uda się temi dniami w podróż do Yukatanu. Don Ramirez, teraźniejszy minister stanu, którego intendent listy cywilnej Martin del Costillo jako minister spraw zagranicznych zastępuje, minister sprawiedliwości Escudero Echanowe, szef gabinetu Eloin, jenerałlejtnant Uraga, belgijski i hiszpański poseł, a oprócz tych jeszcze do 50 osób z wyższej administracyi, armii i marynarki, będą towarzyszyć Jej Mości Cesarzowej. Cesarz, który miał również jechać do Yukatanu, zarzucił znowu ten zamiar, jak powiadają, dla układów z panem Langlais. Temi dniami mają być ogłoszone: ustawa finansowa, ustawa organiczna o administracyi sądowej i ustawa o konskrypcyi. Wspomnionego pana Langlais, który z przydanymi mu do jego misyi finansowej urzędnikami przybył przed czternastu dniami, przyjmował Cesarz kilkakrotnie na osobnej audyencyi. Sądzą że teka ministerstwa finansów nie będzie mu ofiarowaną, i że ma on otrzymać tylko półurzędowy zakres czynności.

Zdaje się, że Juarez przebywa jeszcze w Paso i wcale niema chęci oddać prezydentury swemu naznaczonemu następcy panu Gonzales Ortega, chociaż jego mandat zgasł już od jedynastu miesięcy. Na wszelki sposób nie jest to trzymanie się władzy, i do tego jeszcze pozornej tylko, w celu republikańskim. Jeden z jego jenerałów, Miguel Blanco, o którym mówiono, że na północy zbierał siły zbrojne, przybył tu właśnie, ażeby ofiarować cesarzowi swoje usługi. To samo uczyniło kilku wyższych urzędników administracyi Juareza.

Valparaiso. 15. październ. *(Blokada portów chilijskich.)* Z portów chilijskich tylko Valparaiso, Coquimbo i Caldero rzeczywiście są blokowane, inne porty są tylko zamknięte na papierze; w skutek ogłoszenia blokady przez admirała hiszpańskiego, konzulowie tutejsi protestowali przeciwko takowej blokadzie, tylko konzulowie francuzki i angielski protestacyi tej nie podpisali. Takie tłumaczenie prawa blokady przypomina dowolności, z jaką Anglia na początku bieżącego wieku całe wybrzeża w stanie blokady ogłaszać chciała. Prócz tego wszystkie statki które wypłynęły z portów europejskich, zanim ogłoszenie blokady było znane, nie mogą być zabrane, według prawa międzynarodowego, jako chcące przełamać blokadę. Rząd tutejszy wysłał upoważnienie do innych portów północno-amerykańskich, gwoli armowania korsarzy przeciwko statkom handlowym hiszpańskim. Prócz tego otworzył bez opłaty żadnego cła następujące porty dla handlu zagranicznego, a mianowicie: Chacuo, Castro, M lkuli, Calbuco, Rio Bueno, Carampanque, Colura, Lota, Lotila, Penco, Linque, Curanipe, Buchupurce, Luco, Tuma, San Antonio, San Antonio de las Bodegas, Alquarolo San Joze, Zapalar, Paputo, Piechindanqui, Los Viloe, Jongos, Quajacan Jotora, Vilo, Quarla, Carrical, Bajo, Blarco, Pena blanca, Flamenco, Chanaral de las Animas, Tattal, Codre, Papozo, Pan de Azular i Obespito.

Kronika.

(Morderstwo.) W nocy z 9. na 10. b. m. zamordowany został w pomieszkaniu swojem pod N. 114 w mieście prywatny pisarz wolnego stanu Alexander Faliński. Gdy posługacz wszedł o świcie zastał go już nieżywym we krwi na ziemi. Zadano mu kilka pchnięć. Ze wszystkiego widać, że się gwałtownie bronił. Komisya złożona z urzędników policyjnych i sądowych udała się natychmiast na miejsce zbrodni. Bliższego niewiadomo nic dotąd.

(Dorożkarze ukarani.) C. k. lwowska dyrekcya policyi ukarała w ciągu z. m. następujących dorożkarzy i fiakrów: Za nieostrożną jazdę fiakra nr. 8, za zostawienie koni bez dozoru fiakra nr. 3, za opilstwo dorożkarza nr. 113, za prędką jazdę fiakrów nr. 13 i 21, za nieprzyzwoite zachowanie się fiakra nr. 32, za niedopełnienie zlecenia urzędowego fiakra nr. 6.

(Ściganie złoczyńcy.) C. k. sąd obwodowy w Rzeszowie ściga za kradzież Adama Krzyżanowskiego, byłego telegrafisty na stacyi kolei w Trzcianie pod Rzeszowem.

(Pożary.) W Kłodzienku w powiecie Kulikowskim dn. 27. z. m. spaliło się 6 stodół włościańskich z zapazami zbożą. Szkoda wynosi 3185 złr. w. a. Ogień miał być podłożony.

W Bruchnalu w powiecie Jaworowskim dn. 27. z. m. spalił się dom mieszkalny ze stajnią i 4 krowami. Szkoda wynosi około 160 złr. Dom był zaasekurowany. Ogień miał być podłożony.

W Dąbrowie w powiecie Lubaczowskim, dnia 3. z. m. z przyczyny dotąd niewiadomej wybuchł pożar w domu włościańskim i tenże pochłonął. Szkoda wynosi około 50 złr.

Dnia 4. b. m. spalił się w Zagórzu w powiecie Lisko, młyn dworski z 30 korcami zboża i sprzętami do dzierzawcy należącemi. Budynek był zabezpieczony w Krakowskiem towrzystwie asekuracyjnem na 300 złr. w. a. Szkoda wynosi około 600 złr. w. a. Ogień miał powstać przez nieostrożność.

W Stanisławowie spaliły się dnia 4. b. m. oficyny dwóch domów przy ulicy Łysieckiej. Ogień miał powstać przez nieostrożność.

W Łużku górnym w powiecie staromiejskim, dnia 16. paźdz. b. r. spalił się dom włościański. Przyczyna pożaru nie jest wiadoma.

W Medenicach dnia 22. z. m. spaliły się dwa domy. Szkoda wynosi około 250 złr. Ogień miał powstać przez nieostrożność.

W Potoku wielkim w powiecie staromiejskim, dnia 26. z. m. spalił się dom włościański z budynkami gospodarskiemi.

W Szczepiatynie w powiecie Ulanowskim, dnia 4. b m. spalił się budynek dworski z wszystkiemi sprzętami i stajnią. Szkoda wynosi około 670 złr. Ogień miał powstać przez nieostrożność.

(Nieszczęsny wypadek.) Katarzyna Bazylewicz z Jarosławia utonęła w Sanie dnia 3. b. m. przechodząc w bród rzekę.

(Morderstwo.) Hafia Burak, wyrobnica, zamieszkała w Horoszowie w powiecie Mielnickim, zamordowała dnia 20. z. m. w polu, piętnastoletnią Pałachnę Sytiuk wracającą w nocy z Uścia do domu, i zwłoki wrzuciła do strumienia.

Dopiero w 8 dni potem odkryto morderstwo i Hafia Burak przyznała się że popełniła zbrodnię z zazdrości, ponieważ zamordowana zostawała w miłosnym stosunku z jej kochankiem.

W Krzywczy w tymże powiecie dnia 28. listopada gajowy Stefan Kubów w sprzeczce z tamtejszym włościaninem, postrzelił go niebezpiecznie w brzuch, poczem uciekł.

Gospodarstwo, przemysł i handel.

S. **Lwów,** 9. grudnia. W handlu zbożowym w ciągu ubiegłego tygodnia nastąpiło tak wielkie ożywienie na targowicach w północnych Niemczech, że kolej żelazna górno-szląska z powodu niezmiernego napływu transportów musiała wstrzymać się na pewien czas od przyjmowania przesyłek do Berlina przeznaczonych. Podobnież towarzystwo austryackich kolei państwa musiało na przestrzeni Praga-Bodenbach wstrzymać przyjmowanie transportów zboża. Niezmierne transporta rozmaitych gatunków zboża przewożone są z Węgier do północnych Niemiec, zatem trudności przewozu nie dotykają Galicyi. Z obwodu tarnowskiego znaczna ilość zboża, zwłaszcza żyta odchodzi do Krakowa i Prus wschodnich, ale ponieważ te transporta nie są posyłane na rachunek stałych umów, lecz tylko za zleceniem firm zagranicznych, przeto kupcy tutejsi nie byliby narażeni na straty, choćby się ustawa spóźniła. Na targowicy lwowskiej ceny zboża znowu się nieco podniosły zwłaszcza pszenicy i żyta, co ma także miejsce w Galicyi zachodniej, a doświadczeni spekulanci spodziewają się ztąd, że ceny jeszcze bardziej pójdą w górę. Z Rzeszowa nadeszły znaczniejsze transporta i zostały sprzedane częścią dla skarbu częścią do młynów parowych. Najlepsze gatunki *pszenicy* płacono po 9 zł. do 9 zł. 15 c., i to skłoniło drobniejszych spekulantów do pozbywania swoich zapasów. Widać brak lepszych gatunków i to zapowiada podniesienie się cen. Lepsze gatunki *jęczmienia* 140 funt. wagi mają odbyt tylko do browarów i są płacone po 5 zł. Ceny *żyta* podniosły się także o 60 do 70 c. na korcu. Płacono w przecięciu najlepsze gatunki po 6 zł. 30 do 35 c., ale także i po 6 zł. 15 c., i był znaczny popyt na ten artykuł. *Owies* 99 funt. wagi płacono po 2 zł. 60 c., w drobnym handlu po 2 zł. 80 c. Co do *produktów mącznych* jest rzeczą niezmiernie ważną, że krakowskie młyny

parowe gotują się przysełać je do Lwowa, i naiprzód mają posyłać na lepsze gatunki mąki pszenicznej, których ceny na tutejszej targowicy są dość wysokie, ponieważ lwowskie młyny parowe jako wolne od wszelkiej konkurencyi wyzyskują monopol. Krakowskie młyny wysełają mąkę do Berlina i odbyt byłby daleko większy gdyby go nie tamował spadek agio srebra. Dowóz *kos* zmniejsza się coraz bardziej Rosyjskie koleje żelazne znacznie zniżyły ceny frachtu tego artykułu, i wskutek tego tylko te partye są wysełane ku granicom austryacko-rosyjskim, które nie potrzebują odbywać dalekiej drogi. Brody wiele przez to tracą, i byłoby pożądanem, aby z kompetentnej strony były przedsięwzięte usiłowania dla ułatwienia dowozu kos przez Brody do Rosyi. Z górnego Szląska nadeszły tu zlecenia dostawy wielkich ilości *desek*. Mianowicie huty górno-szląskie potrzebują ich wiele i w Wrocławiu jest na nie znaczny popyt. W Wrocławiu gdzie jest odbyt szczególnie na deski jodłowe i świerkowe płacą 1 stopę sześcienną po $8\frac{3}{4}$ sr. gr. Także deski i forszty olszowe, dębowe i klonowe można tam pozbywać z korzyścią. *Szmat* oprócz 300 cet., wysłanych przez jeden z domów handlowych w Tarnowie, i ztąd w tygodniu ubiegłym wywieziono kilka partyi. Zważywszy że Węgry produkują rocznie 1 mil. 160 000 cetnarów szmat, a ledwie połowę z tego potrzebują papiernie austryackie, nie będziemy się dziwić że tak niskie są ceny szmat, które w państwach austryackich są jedyną gałęzią zarobku dla półmiliona ludzi. Najlepsze gatunki płacą po 9 zł. do 9 zł. 15 c., najgorsze po 4 do 5 zł. W tygodniu ubiegłym przyprowadzono do Lwowa 721 wołów, które będą posłane koleją żelazną do Lipnika, Ołomuńca i Florisdorf. Liweranci kolei lwowsko-czerniowieckiej użalają się że w ostatnich 8 dniach nie odebrali transportów szyn z Witkowitz i Stefanau. Przyczyną tego jest brak wozów na kolejach żelaznych przy olbrzymim przewozie zboża.

Ceny przeciętne czterech głównych gatunków zboża i innych artykułów w II. połowie z. m. były następujące na targach w miastach:

	Miejsce targu:											
	Szczerzec		Sąd. Wisznia		Halicz		Brzeżany		Bolechów		Przemyśl	
	zr	cen.	zr	cen.	zr.	cen.	zr	cen	zr.	cen.	zr	cen.
	walutą austryacka											
Mec pszenicy . . .	3	83	3	51	4	.	3	70	4	20	4	.
„ żyta . . .	2	60	2	52	3	40	2	83	2	80	2	90
„ jęczmienia .	1	55	1	57	2	.	2	.	2	.	2	5
„ owsa . . .	1		.	83	1	40	1	37	1	40	1	.
„ breczki . .	1	96	2	48	.	.	2	63	4	10	2	45
„ kukurudzy .	3	52	.		.		.	.	3	60	.	
„ ziemniaków .	1		.	90	1	40	1	23	1	10	1	20
Cetnar siana . . .	.	70	.	65	2	.	1	.	2	.	1	.
„ wełny		.	.		.	.	.	.	.	.	.	.
„ nasienia koniczu		.	.		.	.			.	.	.	.
Sąg drzewa twardego	10	.	6	40	6	50	5	.	5	.	6	.
„ „ miękkiego	6	50	4	80	4	50	4	.	4	.	4	.
Funt mięsa wołowego	.	10	.	9	.	8		4	.	6		8
Mas okowity		80	.	.	.	.	.	[illegible]	.	70	.	55

Ostatnia poczta.

Peszt, 9. grudnia. Na ostatniem posiedzeniu wydziału mieszczańskiego, na którem zebrało się przeszło 100 członków, ułożono odezwę patryotyczną i program szczegółowy przyjęcia Najjaśn. Pana. Z dobrowolnych składek wpłynęło 14.000 złr. na urządzenie przyjęcia. Wydział do spodziewanego przyjęcia obojga Najjaśniejszych Państwa ogłosił się nieustającym.

Peszt, 9. grudnia. Deák zaprosił deputowanych na konferencyę w sprawie otwarcia sejmu odbyć się mającą w muzeum dnia 12. grudnia o godzinie 9tej przed południem. Hr. Dessewffy złożył mandat dla słabości zdrowia. *Pester Lloyd* potwierdza z wiarogodnego źródła wiadomość o tymczasowem połączeniu się obu wielkich stronnictw.

Tryest, 9. grudnia. Przybył tu hrabia Sponneck.

Berlin, 9. grudnia. *Nordd Allg Ztg.* zaprzecza doniesieniu Gazet. kol. w korespondencyi z Berlina, jakoby główne mocarstwa niemieckie zgodziły się zaniechać sprawę frankfurcką, o ile ta wymaga wspólnych kroków mocarstw głównych, która to zgoda w drodze telegrafii znej dokonaną być miała.

Paryż, 9. grudnia. *Patrie* donosi, że jenerał Sheffield uda się w misyi poufnej do Londynu i załatwi spory zachodzące między Anglią i Stanami zjednoczonemi Ameryki północnej.

Hamburg, 8. grudnia. Szlezwicki sąd apelacyjny zniósł wyrok flensburskiego sądu miejskiego na tych, którzy rozszerzali adres północno-szlezwicki do Cesarza Napoleona, skazując ich tylko na zwrócenie kosztów śledztwa. — Telegram w *Börsenhalle* donosi o przybyciu francuzkiego parostatku zachodnio-indyjskiego z ładunkiem gotówki w sumie 600.000 fr. do St. Nazaire. Powstanie w Cap Haïtien zostało przytłumione, i port jest już znowu wolny.

Kopenhaga, 8. grudnia. Dzienniki wieczorne donoszą: Król przeziębił się wczoraj mocno na polowaniu, cierpi na reumatyzm i będzie musiał kilka dni pozostać w łóżku.

Ateny, 2. grudnia. Spór z posłem greckim został załatwiony, ponieważ minister Delgiorgis przyrzekł ukarać surowo winnych.

Tryest, 9. grudnia (poczta zamorska). **Konstantynopol** 1. grudnia. Konferencya dyplomatyczna w sprawie zapobieżenia szerzeniu się cholery, zbierze się dopiero w połowie stycznia. — Tu wydarzają się jeszcze pojedyncze wypadki cholery. W Syryi z wyjątkiem Damaszku i Latakii zaraza ustała; w Bagdadzie i Bassorze trwa ciągle; w Smyrnie także wydarzają się pojedyncze wypadki.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 9. grudnia.

Hotel George: PP. Hr. Badeni Wład., z Suchorowa. — Rakowski Adolf. Rozwadowski Stan., z Kurowic. — Szelis i Henr., z Kozowy.

Hotel europejski: Brodzki Adam, z Ostrowa. — Chojecki Tad., z Żurawna. — Ustrzycki Wal., z Zamiechowa.

Hotel Langa: Jasiński Mik., c. k. podporucznik, z Sambora.

Hotel angielski: Bogdański Edw., z Zbłotca.

Dnia 10. grudnia.

Hotel George: PP. Listowski Napoleon, z Zarudziec. — Trzciński Józef, z Zanowic.

Hotel europejski: Czerkawski Jan, z Pijaszczyzny. — Komarnicki Stan., z Zawadki.

Hotel Langa: Hoppen Marian, z Kozłowa. — Stecher-Sebenitz Jan, z Turynki.

Hotel angielski: Hapka Jan, z Niewistki. — Zubrzycki Józef, z Dębowic.

Hotel Kohna: Nikorowicz Edw., z Ulwówka.

Hotel krakowski: Hr. Łoś Aug., z Bortkowa.

Pod Nr. $514^{4}{}_{4}$: Coelin Markus, c. k. pułk., z Wiednia. — Croasse L., z Koszelowa. — Szyryn Piotr, z Krakowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 9. grudnia.

PP.: Hr. Artur Gołuchowski, do Łosiacza. — Augustynowicz Bolesław, do Kniaża. — Bal Franciszek, do Nowosiółek. — Docan Jan, do Wiednia.

Dnia 10. grudnia.

PP.: Hr. Badeni Wład., do Glinian. — Hr. Sołtyk Marc., do Warszawy. — Elsner Fryd., c. k. radzca minist., do Wiednia. — Jasiński Mik., c. k. podporucznik, do Sambora. — Kotarski Stan., do Brzyska. — Komarnicki Jan, do Magierowa. — Raciborski Edw., do Czortowca. — Rozwadowski Stan., do Kurowic. — Wybranowski Alex., do Juszkowic. — Wiszniewski Wiktor, do Strzelisk. — Janko Henryk, do Hoszan.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 9. i 10. grudnia 1865.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru		Stan atmosfery
7. god. zrana	333.92	— 10.4	93.1	południowy	sł.	pochmurno
2. god. po poł.	333.46	— 3.3	8?.7	połud.-zach.	„	„
10. god. wiecz.	33?.72	— 4.4	81.2	„	„	„
7. god. zrana	331.08	— 2.2	90.9	zachodni	mi.	pochmurno
2. god. po poł.	329.?3	+ 0.5	78.9	„	„	pogoda
10. god. wiecz.	327.93	— 1.2	85.0	„	„	pochmurno

TEATR.

Dziś (przedstawienie polskie.) **„Hrabia Essex"**, tragedya w 5 aktach, po raz pierwszy. Na dochód p. Karola *Królikowskiego.*

Kurs Lwowski.

Dnia 9. grudnia

		gotówka		towarem	
		zł.	c.	zł.	c.
Dukat holenderski	wal. austr.	5	3	[illegible]	7
Dukat cesarski	„ „	5	4	5	10
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	8	58	8	70
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	63	1	65
„ papierowy rosyjski	„ „	1	38	1	40
Talar pruski	„ „	[illegible]	57	1	59
Polski kurant i pięciozłotówka . .	„ „	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne w. a. za 100 zł.		67	07	67	63
„ „ „ m. k. za 100 zł.	bez kuponów	7?	4	71	—
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	67	62	68	25
5% Pożyczka narodowa . . .	bez kuponów	6?	58	?5	3?
Akcye gal. kol. żel. Karola Ludwika		85	—	183	67

Telegrafowany kurs wiedeński.

Dnia 9. grudnia.

	zł.	kr.
% Metaliki	61	80
5% pożyczka narodowa	64	6?
Losy z 1860 roku	83	3?
Akcye banku wiedeńskiego	76?	—
„ „ kredytowego	157	30
Londyn, 10 funtów szterlingów	105	30
Srebro	105	50
Dukat pojedyńczy	5	08

Odpowiedzialny Redaktor **Adolf Rudyński.**

Z c. k. galic. drukarni rządowej.